

Batxillerat

www.transeduca.com
info@transeduca.com
Tel. 902 370 200
Fax 902 370 070

CRÒNIQUES DE LA VERITAT OCULTA

transeduca

No falla!
És el teu teatre

CRÒNIQUES DE LA VERITAT OCULTA

Pere Calders és l'autor de contes més important de la literatura catalana contemporània. El seu recull *Cròniques de la veritat oculta* ha estat considerat unànimement un dels seus millors llibres. L'espectacle que veureu ens presenta una selecció de contes del llibre, uns contes on intervien la fantasia i un seguit d'elements que condueixen els espectadors i els lectors a una reflexió profunda sobre el gènere humà.

ABANS DE VEURE L'ESPECTACLE

1.- Biografia de l'autor

En la pàgina http://www.escriptors.cat/autors/caldersp/pagina.php?id_sec=491 podreu trobar una biografia de Pere Calders. Resumiu el contingut de la biografia en unes 100 paraules i feu un esquema de les obres escrites per Pere Calders, convenientment classificades per gèneres.

2.- Cròniques de la veritat oculta és un recull de contes literaris. Cerqueu informació (al final d'aquesta guia teniu un seguit d'enllaços) sobre el gènere del conte literari i prepareu per parelles una presentació en power-point on apareguin les característiques del gènere, els principals autors que l'han conreat... Aprofiteu aquest espai per fer un petit guió de la presentació.

3.- Els referents literaris de Pere Calders són diversos. El propi Pere Calders destaca: “L’estil senyor d’en Carner, el seu cosmopolitisme en oposició a la dèria rural i tremendista de bona part de la nostra literatura, i el fet que els sentiments estiguessin sempre sota el control d’una punta de malícia”.

a) Escriviu el nom de dues obres que s’ajustin a la definició de Calders “*la dèria rural i tremendista de bona part de la nostra literatura*”.

b) Calders parla del *cosmopolitisme* de Carner. Definiu amb les vostres paraules *cosmopolitisme*.

c) Escriviu el títol de dues obres que responguin al concepte de *cosmopolitisme* que esmenta Calders.

4.- Seguim parlant de referents de Pere Calders. Un dels més importants és l'anomenat *Grup de Sabadell*. Cerqueu informació sobre els membres de l'esmentat grup, quins gèneres literaris van conrear i quina és la relació que Calders va tenir amb ells. Redacteu, amb la informació, un text expositiu de 150 paraules.

5.- Alguns contes de Calders es poden relacionar amb el corrent literari i estètic de l'absurd (podeu veure-ho en *El geni magiar*). Feu un quadre amb els principals corrents, autors i obres de l'anomenat *absurd*. Podeu trobar informació a <http://mural.uv.es/sagrau/biografia/teatro.html> o a http://es.wikipedia.org/wiki/Teatro_del_absurdo.

6.- Llegiu el conte *O ell o jo* i responeu les preguntes següents:

a) Expliqueu amb les vostres pròpies paraules el concepte de felicitat que es dedueix de les primeres frases del conte.

b) Identifiqueu els elements inversemblants del conte.

c) Expliqueu a què es refereix el narrador quan parla de:

- El secret de la dona decapitada

- El tub de les rialles

- La gran roda

- Una rara música mecànica

d) Imagineu que éreu a la fira en el moment del desenllaç del conte. Escriviu una crònica tot explicant què heu vist. Recordeu els trets característics de la crònica com a gènere periodístic.

7.- Aquí teniu el començament del conte *O ell o jo*:

Una temporada vaig arribar a ésser tan feliç que m'ensopia. El cel em queia al damunt, el món se'm feia petit i no tenia aspiracions d'impossible realització ni contrarietats que m'ajudessin a viure. Sembla impossible; vaig estar a punt de conèixer la dissort per un excés de felicitat, com aquella gent que diu que es moren per massa salut.

Responeu ara les següents preguntes:

a) Copieu els adjectius qualificatius i indiqueu-ne la seva funció.

b) Indiqueu la categoria gramatical dels que del fragment i assenyalau quin tipus de proposició introdueix en cada cas.

c) Quina figura retòrica fa servir Calders en les expressions “conèixer la dissort per un excés de felicitat” o “aquella gent que diu que es moren per massa salut”.

d) Proposeu sinònims per a ensopia, contrarietat i dissort.

8.- Llegiu ara el conte *Quieta nit i*, per parelles, prepareu deu preguntes de comprensió semblants a les que acabeu de contestar.

9.- A l'enllaç http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=683 trobareu un video sobre la vida i l'obra de Pere Calders. Comenteu a classe el contingut del video.

EL COL·LOQUI AMB ELS ACTORS

Al final de l'obra tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat *Cròniques de la veritat oculta*. És una oportunitat que tindreu molt poques vegades: poder parlar just acabada l'obra amb els actors que l'acaben de representar. A continuació trobareu una sèrie de suggeriments per tal d'enfocar el col·loqui:

- Explicació de la funció dels elements de l'escenari.
- Quins criteris s'han seguit per escollir els elements escènics?
- Principals dificultats a l'hora de convertir un conjunt de contes en un text teatral.
- Quins criteris s'han seguit per escollir l'estructura de l'obra teatral?
- Quins criteris s'han seguit a l'hora de triar els contes del llibre?
- Per què s'ha escollit el marc d'un programa de ràdio per presentar el muntatge de l'obra?
- Per què es fa servir el recurs de la veu en *off*?
- Avantatges i inconvenients de treballar en obres dirigides a escolars (en comparació, per exemple, amb el teatre convencional).

DESPRÉS DE VEURE L'ESPECTACLE

10.- Resumiu el col·loqui amb els actors en unes deu línies.

11.- Acabeu de veure un espectacle teatral basat en els contes del llibre *Cròniques de la veritat oculta*. Expliqueu l'argument de l'espectacle i aclariu com s'insereixen els contes en l'estructura de l'espectacle.

12.- Heu vist com ha organitzat l'obra la companyia teatral. En grups de tres o quatre alumnes comenteu l'organització de l'espectacle (el fet que parteixi d'un programa de ràdio) i penseu en una estructura o una organització alternativa i descriuiu-la en aquest espai.

13.- Cerqueu a Internet informació sobre la mort de Pere Calders. Donat que va morir el 22 de juliol de 1994, podeu trobar a les hemeroteques dels diaris articles, ressenyes i comentaris, com ara <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1994/07/23/pagina-29/39502378/pdf.html>. Una pràctica periodística és la redacció d'obituaris. Escriviu un obituari de Pere Calders. Com a model d'obituari podeu llegir el que va aparèixer a *El País* després de la mort de Santi Santamaria: http://www.elpais.com/articulo/Necrologicas/Santi/Santamaria/polemista/estrellas/Michelin/elpepinec/20110217elpepinec_1/Tes.

14.- Escriviu una crítica de l'espectacle que acabeu de veure. Podeu prendre com a model la crítica que trobareu a <http://www.avui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/429762-tercer-acte.html>. Valoreu, en la vostra crítica, l'adequació, el registre i tots els elements de l'espectacle que us hagin cridat l'atenció.

15.- A continuació trobareu el conte *L'arbre domèstic*. Escriviu un comentari de text. Seguiu les pautes que el vostre professor o professora us hagin indicat per elaborar-lo.

En aquesta vida he tingut molts secrets. Però un dels més grossos, potser el que estava més amb pugna amb la veritat oficial, és el que ara trobo oportú explicar. Un matí, en llevar-me, vaig veure que en el menjador de casa meva havia nascut un arbre. Però no us penseu: es tractava d'un arbre de debò, amb arrels que es clavaven a les rajoles i unes branques que es premien contra el sostre.

Vaig veure de seguida que allò no podia ésser la broma de ningú, i, no tenint persona estimada a qui confiar certes coses, vaig anar a trobar la policia.

Em va rebre el capità, amb uns grans bigotis, com sempre, i duent un vestit l'elegància del qual no podria explicar, perquè el tapaven els galons. Vaig dir:

- Us vinc a fer saber que al menjador de casa meva ha nascut un arbre de debò, al marge de la meva voluntat.

L'home, vós direu, es va sorprendre. Em va mirar una bona estona i després digué:

-No pot ésser.

-Sí, es clar. Aquestes coses no se sap mai com van. Però l'arbre és allí, prenent llum i fent-me nosa.

Aquestes paraules meves van irritar el capità. Va donar un cop damunt la taula amb la mà plana, va alçar-se i m'agafà una solapa. (Allò que fa tanta ràbia.)

-No pot ésser, dic -repetí-. Si fos possible això, seria possible qualsevol cosa.

Enteneu? S'hauria de repassar tot el que han dit els nostres savis i perdríem més temps del que sembla a primer cop d'ull. Estaríem ben arreglats si en els menjadors de ciutadans qualssevol passessin coses tan extraordinàries! Els revolucionaris alçarien el cap, tornarien a discutir-nos la divinitat del rei, i qui sap si alguna potència, encuriosida, ens declararia la guerra. Ho compreneu?

-Sí. Però, a despit de tot, he tocat l'arbre amb les meves mans.

-Apa, apa, oblideu-ho. Compartiu amb mi, només, aquest secret, i l'Estat pagarà bé el vostre silenci.

Ja anava a arreglar un xec quan es mobilitzà la meva consciència. Vaig preguntar:

-Que és d'interès nacional, això?

-I tant!

-Doncs no vull ni un cèntim. Jo per la pàtria tot, sabeu? Podeu manar.

Al cap de quatre dies vaig rebre una carta del rei donant-me les gràcies. I qui, amb això, no es sentiria ben pagat?

COMENTARI DE TEXT:

16.- A l'any 1966, quan ja Pere Calders havia tornat de l'exili, es va encetar una polèmica entre Joaquim Molas i el propi Pere Calders. Esbrineu quin va ser l'origen d'aquesta polèmica i quina era la postura que defensava cada un dels protagonistes. Resumiu tota aquesta polèmica en un text expositiu d'unes 100 paraules.

17.- Escrivim un conte.

Escriviu un conte seguint el model dels contes de Pere Calders que heu llegit. Fixeu-vos, per tant, en les característiques dels contes que heu llegit i reproduïu-les en el que escriviu:

- l'acció se situa en un ambient urbà.
- narrador en primera persona.
- l'inici de la història és versemblant i, de sobte, apareix un fet inversemblant.
- l'extensió no hauria de superar les dues planes.

Podeu organitzar, amb els contes escrits, un certamen literari.

18.- Completeu el següent quadre, sobre els elements d'alguns dels contes de *Cròniques de la veritat oculta*:

	Fet inversemblant	Elements versemblants	Narrador	Espai i temps
Els catalans pel món				
Història natural				
Coses aparentment intrascendents				
Raspall				
El desert				
La ratlla i el desig				
L'any de la meva gràcia				
La maleta marinera				
Un crim				
La ciència i la mesura				
La revolta del terrat				

ESPAIS I WEBS D'INTERÈS

- http://es.wikipedia.org/wiki/Pere_Calders
- <http://www.biografiasyvidas.com/biografia/c/calders.htm>
- <http://www.xtec.cat/~jducros/Pere%20Calders.html>
- <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/pere-calders>
- <http://www.escriptors.cat/autors/caldersp/>
- <http://www.iec.cat/perecalders/>
- <http://www.tv3.cat/elmeuavi/2003/calders/capitulo.htm>
- <http://mireiabtx.wordpress.com/2008/10/17/03-el-conte-com-a-generer-literari-caracteristiques/>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Conte>
- <http://www.slideshare.net/Smeya/la-narrativa-7964454>
- <http://andersonlpz2.wordpress.com/2008/10/16/03-el-conte-com-a-generer-literari-caracteristiques-principals/>
- http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=645
- <http://lletra.uoc.edu/exili/cat/noms/pcalders/index.html>
- <http://www.uoc.edu/jocs/3/conferencia/ang/frances2.html>
- <http://www.tv3.cat/reportatge/146524536/>
- <http://lletra.uoc.edu/ca/periodes>
- http://crniquesdelaveritatoculta.blogspot.com/http://www.escriptors.cat/autors/caldersp/pagina.php?id_sec=491
- <http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/1994/07/23/pagina-29/39502378/pdf.html>

Informació i reserves

Per telèfon
Truca al 934 740 002

Per fax
902 370 070

On line
www.transeduca.com
a la secció *Reserves*

Transeduca, S.L.
C/ Doctor Valentí Carulla, 9
08940 Cornellà de Llobregat
Barcelona

info@transeduca.com

CRÒNIQUES DE LA VERITAT OCULTA

Fitxes didàctiques: Josep Lluís Miquel Asbert

L'obra més madura de Calders a l'abast dels vostres alumnes. L'humor i la fantasia característiques de l'autor presents en un espectacle on l'absurd, l'imprevist i l'atzar prenen protagonisme. T'hi esperem!

ALTRES OBRES

Batxillerat

